

Buurttheologie

Deel 9

Buurttheologie nu

Buurttheologie (52)

Je geld of je leven.

Herfst 2022...

Torenhoge energieprijzen baren mensen zorgen. Stormen van inflatie trekken over het land. Het spook met de naam energiearmoede spookt door de buurt. Het is de tijd van compensatie en prijsplafond. Fixbrigades gaan deur aan deur. Tochtstrips, radiatorfolie, ledlampen, de verwarming een paar graden lager (en helemaal laag als je niet thuis bent), een bespaardouchekop, korter douchen en nog andere tips moeten onze energierekening drukken. Alleen een heel praktische aanpak gaat ons door de winter helpen. Daarom doet de gemeente Amsterdam er ook alles aan om haar regelingen voor mensen die weinig te maken hebben bekend te maken. Er worden daarnaast wijktafels en 'armoededebatten' belegd om maar zoveel mogelijk vraag en aanbod uit de buurt op te halen en bij elkaar te brengen.

Heeft buurttheologie hier nog iets aan toe te voegen? Het gaat immers om de harde pegels. En aan gelul kun je je niet warmen.* Nee, en daarom verwelkomt buurttheologie in de eerste plaats alle praktische maatregelen en adviezen. Maar buurttheologie is pas echt buurttheologie, als ze daarnaast ook aandacht blijft vragen voor het spirituele perspectief.

In onze maatschappij gaat alles om geld, maar geld is niet alles. Waar geld wel allesbeheersend wordt, verliezen mensen hun vrijheid aan zorgen en stress. Onze schulden zijn ook vijanden van onze vrijheid. We hebben met andere woorden niet louter te maken met openstaande rekeningen, maar ook met wat die met een mens doen. Jezus doorzag deze geestelijke dynamieken en zag achter geld spirituele machten staan.** Daarom is de vraag van buurttheologie hoe we uit de klauwen van deze machten kunnen blijven, ook of misschien wel juist als onze energierekening een derde of misschien wel de helft van onze toch al kleine uitkering dreigt op te slokken.

* Variant op een uitspraak toegeschreven aan Jan Schaefer: "In gelul kan je niet wonen." Zie Buurttheologie (38).

** Matteüs 6:24.

Buurttheologie (53)

Gratis.

Jezus zag dat achter geldzorgen en zusje geldzucht geestelijke machten schuilgaan, die ons onze vrijheid proberen afhandig maken. Wat te doen, is de vraag van buurttheologie.

Jezus zelf draagt een cocktail van medicijnen aan.* Een heel aantal, want de geestelijke machten waarover het hier gaat zijn behoorlijk ziekteverwekkend. Het belangrijkste ingrediënt is vertrouwen. Vertrouwen in God, de Vader, wel te verstaan. Nu is al eerder in deze blogs over buurttheologie opgemerkt dat lang niet iedereen in de buurt Jezus hierin kan volgen. Overigens om allerlei redenen, waarvan niet de minste de twijfel of er wel een God bestaat en als hij al zou bestaan of hij dan wel het goede met deze wereld voorheeft of liever bij machte is het goede in deze wereld door te zetten. Hier is van alles over te zeggen en voor alles veel om over door te praten, maar veel mensen zijn vooraf aan zo'n gesprek aan vertrouwen niet zomaar toe.

Dichterbij ligt daarom het advies van Jezus om je focus te verleggen ofwel om te proberen je niet blind te staren op geld en goed of gebrek daaraan. Hij constateert dat veel mensen alleen maar daarmee bezig zijn. Maar dat is geen leven. In dit verband doet Jezus een belofte: als je je focus verlegt naar hemelse dingen**, dan zorgt God wel voor de rest. Weer lijkt dit advies alleen voor gelovigen weggelegd. Maar talloos zijn de verhalen van gelovigen die dit advies door ongelovigen in praktijk gebracht zien en dit juist van hen leren. Verhalen over mensen die niets hebben, maar wel elkaar en die zich met alle liefde voor elkaar en voor anderen door het leven slaan. Niet voor niets luidt het spreekwoord dat geld niet gelukkig maakt. Nu maakt gebrek aan geld ook niet gelukkig, maar liefde en menselijke solidariteit en warmte hebben dat wonderlijke en goddelijke vermogen wel. En dat leert buurttheologie voor alles en iedereen uit van Jezus.

(Energie)armoede berooft ons van alle perspectief en daarmee van onze vrijheid. Wat kunnen we doen? Radiatorfolie plakken en onze burens daarmee helpen, bijvoorbeeld. En niet bij de pakken neerzitten, maar liefde uitdelen. Gewoon omdat het kan. Want liefde is nog altijd gratis.

* Matteüs 6:25-34.

** Letterlijk: Gods nieuwe wereld. Vergelijk Matteüs 6:19-21: verzamel geen schatten op aarde, maar in de hemel. Vandaar: 'hemelse dingen'.

Buurttheologie (54)

*K**fiets.*

Zegt de ene jongen van een jaar of tien op een pedelec tegen een ander jongetje op een doorsnee fiets zonder bellen en toeters: "Wat heb jij een k**fiets!" Een 'normaal' gespreksfragment in een gewone buurtstraat. Niks bijzonders. Alledaagse kost. Het aan de fiets toegevoegde label had net zo goed het k-woord van zes letters kunnen zijn. En schrijver dezes begrijpt heel goed dat het voor kinderen enorm leuk is om op een stoere E-bike te fietsen.

Waar het mij nu om gaat, is niet de vermeende trots van de een of de opgewekte jaloezie van de ander. Maar ik wil de vinger leggen bij de waarde of levenshouding die hier spreekt. Gedrag van kinderen is vaak terug te voeren op wat ze zien of horen van hun ouders of op straat. Blijkbaar maken spullen in veel huizen en op straat nog steeds de man of hier het mannetje. Buurttheologie (53) herinnerde er al aan dat Jezus waarschuwde voor het verzamelen van schatten op aarde waar mot en roest ze ontoonbaar maken en dieven inbreken en stelen. Als spullen je leven moeten maken, bouw je je leven op wat stuk kan en kapot zal gaan! Maar dat niet alleen. Wat als je ouders zich geen pedelec kunnen veroorloven of zich diep in de schulden moeten steken, omdat hun zoon of dochter koste wat het kost erbij moet horen? Een buitengewoon vervelend gevolg van armoede is dat het mensen uitsluit. Op allerlei manieren. Bovenstaand voorbeeld is maar een voorbeeld. Een ander: verjaardagsfeestjes voorbij laten gaan omdat een feestje geven of een cadeautje meenemen te duur is.

En hier heeft de buurt nood aan Buurttheologie.

Om de waarde van rijkdom, geld en spullen te relativieren, want af te wegen tegen de waarde van liefde en respect en de buurt zo te laten zien dat de balans overtuigend doorslaat naar het laatste. Om de *ratrace* die bestaat in eindeloze competitie en vergelijkingen te doorbreken en een onvoorwaardelijk welkom te 'prediken', gewoon (maar was het maar gewoon) omdat jij een uniek jij bent en alleen daarom al zondermeer welkom zoals je bent, ook zonder pedelec. Je bent niet minder (en trouwens ook niet meer) als je op een oud barrel van een fiets rijdt.

Nu kan Buurttheologie dat wel beweren en als het moet uitspraken van Jezus voor aandragen, maar zal dat de buurt overtuigen? Denkelijk niet. Misschien is het wel het beste om buurtbewoners ervaringen van liefde en respect en hulpvaardigheid te geven in de praktijk van de dag. Het gaat hier immers over hemelse dingen die zich moeilijk laten beredeneren, maar die je moet voelen en ervaren, willen je ogen ervoor open gaan. Zoals zo vaak geldt ook hier: doen is het nieuwe praten.

Buurttheologie (55)

Wat als een man een mens wordt?

De laatste drie blogs die armoede (en rijkdom) in het licht van levenswaarden als liefde en respect hun allesbeheersende plek in het leven proberen te ontnemen, kunnen steevast op kritiek rekenen. Er waart door de buurt een stoere mannelijke oppositie tegen deze levenshouding van 'verliezers'. Weliswaar is in de straatcultuur stoer doen vaak een façade waarachter diepe onzekerheid en verweesdheid schuilt, maar de tegenstand tegen wat Buurttheologie van Jezus leert heeft diepere wortels in een afkeer van zwakheid en nederigheid. Nog onlangs formuleerde politicus Thierry Baudet dit als volgt: Ik vind dat het christendom mannelijkheid mist. Het is voor mij te veel een loserreligie. Een verliezersideologie. De andere wang toekeren, altijd dat kruis, altijd dat lijden. Ik bedoel, waar is het succes, waar is het gevecht, weet je?

Of Baudet dit precies zo heeft gezegd of bedoeld (hij krabbelt nogal eens terug), kan hier in het midden blijven. Feit is wel dat bedoeld citaat heel precies verwoordt waar de straat en Buurttheologie elkaar moeten opzoeken: Is Jezus wel echt stoer? Of is Jezus een zwakkeling en een verliezer? Verlies je (als mens) mannelijkheid als je hem volgt? En moet je voor succes en zegepraal echt niet bij Jezus maar elders zijn?

Het is niet moeilijk een hele karrenvracht Bijbelteksten te citeren die tegemoet komen aan Baudets verlangen naar overwinning en winst. Maar het is en blijft een gegeven dat Jezus niet te paard maar op een ezel zijn koninklijke intocht hield.* Hij kwam zagezegd als koning niet in een tank aanrijden maar op de fiets. Dit om zijn zachtmoedigheid en nederigheid te demonstreren.** En in de christelijke traditie is het veelzeggend dat Jezus wordt aangekondigd als een leeuw maar vervolgens zich laat zien als een lam, dat nog geslacht is bovendien.*** Er bestaat met andere woorden geen Jezus los van het kruis. Hij regeert als koning (de man en zijn succes) maar oefent zijn macht uit op de wijze van het kruis. Het kruis is zijn succes.

Alleen ingewijden zullen dit onmiddellijk kunnen beamen en begrijpen. Op straat klinkt het volkomen idioot. Maar wat als die jongen op zijn pedelec**** zijn vriendje had voorgesteld 'Zullen we tot jouw huis van fiets ruilen?' in plaats van hem als loser weg te zetten?

* Johannes 12:14-15.

** Matteüs 21:4.

*** Openbaring 5:5-6.

**** Zie Buurttheologie (54)

Buurttheologie (56)

Kermisrellen.

In de herfstvakantie was Osdorp het toneel van hevige rellen. Het is tot op heden niet publiek geopenbaard wat er aan de hand was. De precieze oorzaak en reden zal misschien ook altijd wel onbekend blijven. Zeglieden spreken van een start bij een vermeend incident bij de kermis en daarop volgende dynamieken op *social media*. Het betrof vooral jongeren, sommige nog heel erg jong, en velen kwamen niet uit Osdorp zelf. Misschien waren het reltoeristen of jongeren die opkwamen voor de eer van hun broeders. Wellicht waren de meesten meelopers die zelf niet eens goed wisten met wie en waarvoor en waarom ze precies waren gevraagd om mee te lopen. In elk geval sloeg opeens de spreekwoordelijke vlam in de pan. En het lijkt alsof deelnemende jongeren steeds jonger aan deelname beginnen.

Intussen voelde het bar onveilig aan in de buurt, juist die buurt waar deze Buurttheologie haar wortels vindt. Lawaai, zwaar vuurwerk, nerveus rondscheurende scooters, brandjes – kortom, onrust in de buurt die alleen door massieve inzet van de ME gekeerd kon worden.

Stadsdeelvoorzitter van Nieuw-West Emre Ünver zegt in *Het Parool* van 5 november 2022 dat het veiligheidsgevoel in de buurt door de bodem is gezakt. Even erg is de machteloosheid die de buurt collectief overvalt. Wat is hier nu aan te doen? Toegegeven, het gaat hier om een exces dat weliswaar vaker terugkeert dan wenselijk, maar toch een incident blijft. Gelukkig! Maar een exces ziet meestal niet het levenslicht zonder een aanloop en een opbouw. Over wat er de afgelopen jaren in dezen dan is opgebouwd verschillen de meningen. Al snel wordt er gewezen op buurthuizen, hangplekken en jeugdwerk of liever het gebrek daaraan. Al jaren afgebouwd en voor een goed deel wegbezuinigd. Dat is tenminste het hardnekkige gevoel in de buurt, dat Ünver in *Het Parool* overigens ontkent. Toch waren die buurthuizen en jongeren-honken ook geen onverdeeld succes. Critici wijzen erop dat de jongste rellen juist begonnen op een kermis, toch niet de minste plek om rond te hangen en vertier te vinden en daarom toch ook niet de uitgelezen plek om uit verveling ‘kermisrellen’ te starten?

Er lijkt iets anders aan de hand.

Het is hier de plaats om nog iets meer te zeggen over de diepe verweesdheid die in Buurttheologie (55) al in het voorbijgaan ter sprake kwam. Veel (gelukkig niet alle!) kinderen en jongeren in de buurt zijn wees. Niet letterlijk, maar wel in de praktijk. Hun ouderlijk huis biedt hun geen werkelijk thuis. Veel huizen zijn daarvoor ook te klein en te vol. En de hoofden van moeder en vader (als hij er nog is) zijn ook vol. Met kopzorgen. En dat trekt hun harten leeg, waardoor er geen liefde meer kan stromen naar de kinderen met als gevolg dat met name de jongens met hun ziel onder de arm op straat belanden en daar hun ziel en zaligheid gaan opzoeken. Op straat vinden ze wel solidariteit en kameraadschap, maar daar geldt ook het recht van de sterkste en, als het tegen zit en het zit vaak tegen, het recht van het snelle geld. De straat is als junkfood. De snelle hap voelt op de korte termijn oké en voedzaam, maar op de langere termijn word je er ziek van. Je bent en blijft toch wees en dat blijft zeer doen. Deze pijn levert continu brandstof voor een laaiende woede over al die keren dat je niet bent gezien en niet gehoord. De leegte van het hart, door de Schepper bedoeld als een huis voor onvoorwaardelijke liefde, wordt bij deze jongeren meer en meer gevuld met woede over ervaren afwijzing en miskennis. Vermeend of echt, elk gevoeld onrecht is dan genoeg om de opgestapelde woede over eigen verweesdheid te triggeren. En een nieuwe rel is in aantocht. Op buurtniveau zal niemand dat vervolgens ontgaan. Maar hoe vaak dit op relationeel niveau gebeurt, weten alleen de betrokkenen zelf...

Buurttheologie (57)

Echte vader en ware man.

Niemand zal beweren dat gekwetste ego's en korte lontjes het summum van mannelijkheid vertegenwoordigen. En ook met stoer doen is nog niet de echte man gevonden. Daarom zetten we onze zoektocht naar de ware man in deze blog voort.

Buurttheologie is erg van de verhalen van Jezus. Een van Jezus' mooiste verhalen gaat over een vader en zijn twee zonen. Heel in het kort: de jongste beledigt zijn vader tot op het bot omdat hij uit is op de erfenis die hij er vervolgens met vrienden en feesten rap doorheen jaagt. Ten langen leste besluit hij berooid en beschaamd naar zijn vader terug te gaan.

En hoe reageert die vader vervolgens op de terugkeer van zijn zoon? Hij stond al de hele tijd op de uitkijk! En wanneer hij zijn jongste aan ziet komen, rent hij op hem af, valt hem om de hals en kust hem. Vervolgens spaart de vader zich kosten noch moeite om deze zoon zijn positie en eer terug te geven. En hij bezegelt zijn welkom met een groots feest!

De oudste zoon, broerlief, kan dit allemaal niet meemaken. Hij raakt niet bepaald in een feeststemming, maar wordt ziedend. Zoveel vaderlijke goedheid, zoveel liefde, en dat zonder voorwaarden, excuses of vergoeding voor- of achteraf – hij kan er niet over uit en het gaat er bij hem niet in. Daarom boycot hij het feest en wordt hij nu met de woede die hij zijn vader voor de voeten gooit de zoon die zijn vader op zijn ziel trapt. De bordjes worden vreemd verhangen in dit verhaal. De zoon die alles verkeerd deed, komt binnen. Maar de zoon die alles goed deed en al binnen was, komt nu buiten te staan. Hij "wilde niet naar binnen gaan" om met het hele huis het feest te vieren. "Maar zijn vader kwam naar buiten en probeerde hem tot andere gedachten te brengen", vertelt het verhaal. Ook de oudste hoort volgens vader in het feest thuis!

Het verhaal kent heel veel lagen, bijvoorbeeld dat het onvoorwaardelijke liefde niet gaat om geleverde prestaties. Maar Buurttheologie ziet in dit verhaal ook de echte vader en de ware man in onvervalste mannelijkheid opstaan. Wat de vader met zijn open armen en welkom doet, is zijn jongste oprichten en zijn gewonde hart vol gieten met onvoorwaardelijke liefde.

Baudet* zal misschien vragen wat er aan al deze moederlijkheid nog mannelijk is. Wel, let erop dat deze vader niet alleen de woede van zijn oudste over zich heen krijgt, maar straks welzeker ook de hoon van zijn eigen familie en dorpsgenoten: Wie doet nu zoiets? Je moet toch wel gek zijn, om zo beledigd en gekwetst, beschaamd in je vertrouwen en beroofd van (een deel van) je vermogen je zoon zo te verwelkomen! Er is niemand die hier iets van gaat snappen en deze vader is met onmiddellijke ingang de schlemiel van het dorp. Maar vader verdraagt het en beschermt met het verlies van zijn eer de eer van zijn zoon. Hij gaat als man en vader voor zijn zoon staan. Plotseling gaat elk gesprek *in town* niet meer over de schande van de zoon maar alleen nog over die rare vader. De vader is zijn schuld en neemt zijn schande over. Dat is in dit verhaal het mannelijk gevecht, waarnaar een Baudet verlangt. En wat is het succes van deze mannelijkheid? Dat de jongste zoon in plaats van afgewezen en door de hele familie voor altijd miskend wordt hersteld in zijn eer en zoonerschap en weer de ruimte krijgt om te leven en gezien en gehoord te worden.

Zijn we terug bij onze vorige blog: er zijn veel, heel veel jongste zonen (en dochters) in de buurt. Ze hebben niet het vaderschap en de mannelijkheid die Jezus ons voorhoudt ervaren, genoten en geleerd. Daarom kiezen ze massaal voor de stijl van de oudste zoon. Verongelijkt, hebberig en woedend maken ze zich sterk voor de mannelijkheid van de straat. Maar al die stoerheid vult het hart niet, al lijkt het soms voor even van wel. Alleen onvoorwaardelijke liefde kan wezen een thuis bieden.

Buurttheologie moet meer verhalen van Jezus vertellen.

* Zie Buurttheologie (55)

Buurttheologie (58)

Duurzame deelgenoot.

Een van de grote crises van onze tijd is de klimaatcrisis. Het is misschien wel een van de meest brandende kwesties anno nu. Al is ook weer niet iedereen daarvan overtuigd. Maar voor Buurttheologie is het geen vraag: we leven met z'n allen op te grote voet. De aarde zucht en kreunt onder onze uitbundige levensstijl. En volgens sommigen slaat moeder aarde ook al terug met hittegolven, bosbranden en overstromingen.

Speelt het in de buurt?

Niet echt. Het is geen hot item, niet veel besproken, geen issue.

Naar de reden hiervoor kunnen we hier en nu alleen maar gissen. Buurttheologie heeft hier geen navraag naar gedaan. Misschien zijn veel bewoners vooral bezig met overleven of anders vol met hun eigen besognes. Het klimaat is buiten. Onze zorgen zijn binnen. En het hemd is nog altijd nader dan de rok. Misschien ervaren mensen de klimaatcrisis ook wel en vooral als een buurt-overstijgend probleem: het is in de eerste plaats aan de landelijke politiek hier iets aan te doen. En wat maken onze eigen particuliere acties nu voor verschil?

Toch klopt hier iets niet. Zwerfvuil bijvoorbeeld is zo ongeveer ergernis nummer 1 in de buurt. Ongenoegen hierover leeft wel degelijk. En als je ogen hier eenmaal voor open zijn gegaan, zie je het vuil werkelijk overal rondgaan. En dat structureel en consequent: geen dag en geen straat doet het zonder. Veel plastic, veel papier, veel blikjes, veel etensresten. Behalve dat hier veel ratten op af komen, oogt het ook rommelig en je hoort jezelf en anderen denken: Deze buurt verloedert zienderogen... Maar het ergste is misschien nog wel dat al dat plastic vroeg of laat in zee belandt, tenminste als het niet wordt ingerekend. En zelfs dan loopt het de kans te worden verscheept naar Afrika of Azië om daar opnieuw te worden gedumpt. Het wordt tijd dat we onze eigen rommel opruimen.

Buurttheologie kan hier nu hele Bijbelse verhalen houden over de Schepper, die zijn schepping mooi heeft bedoeld en gemaakt om het leven te laten bloeien. Daar horen ook verhalen bij over de plek van de mens, door de Schepper bedoeld als kroonjuweel van zijn schepping, niet als vervuiler of uitbater. Geen uitbater maar samen met alle andere schepselen duurzame deelgenoot van het goede leven in Gods goede schepping. Dit zijn mooie verhalen met de geur van het paradijs. Er bestaat zelfs groene theologie!

Toch is buurttheologie op dit punt liever praktisch dan verhalend ingesteld en wil ze zich samen met de buurt hard maken voor bijvoorbeeld prikacties in de buurt. De klimaatcrisis is wereldwijd en een mondiaal probleem. Maar wat en hoe kunnen we doen op de postzegel die de buurt is? Samen met elkaar in de buurt de troep te lijf gaan. Dat is een. Werken aan bewustwording. Dat is twee. Zolang het milieu in de buurt geen issue is, verandert er niks.

Buurttheologie (59)

Gecanceld.

Dezer dagen (november 2022) is Matthijs van Nieuwkerk in opspraak geraakt. Het blijkt dat hij achter de schermen van het tv-programma dat hem groot maakte, zijn DWDD, jarenlang mensen heeft geïntimideerd en gekleineerd. Zijn woedeaanvallen hebben veel mensen als grensoverschrijdend ervaren en beschadigd. Voor de schermen een charmeur en steengoede presentator, achter de schermen een megalomane driftkikker. Dat is zo ongeveer wat er nu op straat ligt.

Binnen een paar dagen werd Matthijs van een gevierde tv-held een persona non grata. Van zijn voetstuk en meteen uit de gratie. Publiek excuus werd gewogen en te weinig spijtig bevonden, waarna Matthijs de handdoek zelf in de ring gooide en de banden met zijn werkgever BNNVARA verbrak. Het kan snel gaan.

Wat dit voorval op de nationale bühne te maken heeft met buurttheologie?

Veel, want elkaar afschrijven is ook in de buurt aan de orde van de dag. Er hoeft tussen mensen maar wat te gebeuren of relaties worden opgebroken en mensen schrijven elkaar hartgrondig af. Wat in de grachtengordel gebeurt sijpelt als vanzelf door naar de buurten buiten de ring. De centra van glans en macht bepalen toch de cultuur van de straat.

Buurttheologie vraagt of dit soort omgangsvormen als rond van Nieuwkerk wel kloppen. Waarom gaan we niet om alle betrokkenen (inclusief van Nieuwkerk) heen staan? Nee, Buurttheologie praat niet recht wat krom is. Als de verhalen over van Nieuwkerk kloppen (denkelijk wel want er is veel onderzoek gedaan), dan valt er niks goed te praten en is er alle reden tot bezinning en professionele hulp voor de hoofdrolspelers en slachtofferhulp voor de slachtoffers. Ook een time-out voor van Nieuwkerk lijkt geen overbodige luxe. Herhaling moet te allen tijde worden voorkomen. Geen twijfel aan.

Maar bezinning, hulp en time-out is nog wat anders dan iemand met pek en veren beladen voor de rest van zijn leven afvoeren. De onlangs overleden Bram Peper, bij leven minister van Binnenlandse Zaken en daarvoor een even briljant als succesvol burgemeester van Rotterdam, maakte iets soortgelijks mee. Eenmaal beschuldigd van onterecht declareren van onkosten in zijn Rotterdamse periode legde hij zijn ministerschap neer. In een lange juridische strijd kreeg Peper naar verluid (en waarschijnlijk anders dan van Nieuwkerk) op bijna alle punten zijn gelijk. Maar hij werd nooit meer ergens voor gevraagd.

Hoe begrijpelijk dit in onze ogen misschien ook is (je wilt immers te allen tijde nieuwe problemen voorkomen), toch pleit Buurttheologie voor meer genadige omgangsvormen voor álle betrokkenen. Slachtoffers stellen zich niet aan en daders hebben hulp nodig.

Hiervoor kunnen we bij Jezus terecht. Een voorbeeld: Jezus' belangrijkste leerling heette Petrus. Op zijn naam staat de verloochening van Petrus. De verloochening van Petrus staat wat heftigheid en veroordelingswaardigheid betreft met het verraad van leerling Judas op eenzame hoogte. Als geen ander heeft Bach de schuld en schaamte die hierbij hoort indringend en weergaloos getoonzet in de aria *Erbarme Dich* uit de *Matthäus-Passion*.

Het punt van Buurttheologie is nu dat Jezus zich inderdaad over Petrus ontfermt.* Overigens blijkt ook dat genade voor Jezus iets anders is dan alles goed praten. Jezus praat niets goed. We zijn getuige van een pijnlijke publieke sessie rondom een kampvuur, waarin Petrus zijn eigen falen en feilen onder ogen moet komen en terugkomen niet alleen op hij heeft gedaan maar ook nog eens op zijn eerdere grootspraak dat hij dit soort dingen nooit zou doen, ook niet als iedereen en alles dat wel zouden doen.** Zo wordt hij met zijn neus op zijn woorden en daden gedrukt. Hij kan er niet omheen en hij wil er ook niet omheen. Maar het bijzondere is dat Jezus hem vervolgens royaal in ere herstelt als leider van de hele kerk. Misschien met de gedachte dat iemand die hier doorheen is gegaan niet opnieuw dezelfde fouten zal maken?

Maar wat doet Buurttheologie dan met die kans op herhaling?

Wel, pleiten voor de broodnodige bezinning, hulp en time-out. En daarnaast gelooft Buurttheologie dat God mensen kan veranderen. De in onze samenleving zo gewoon geworden cancelcultuur is niet alleen ongelofelijk ongenadig maar ook genadeloos ongelovig. Jezus gelooft in mensen omdat hij in God gelooft.

* Het verhaal staat in Johannes 21.

** Matteüs 26:31-35.